

LECTIO VII: ΕΤΟΙΜΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΞΕΧΕΙΜΩΝΙΑΣΜΑ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Caesar propter frumenti inopiam legiones in hibernis multis conlocat. Ex quibus quattuor in Nervii hiemare iubet et tribus imperat in Belgis remanere. Legatos omnes frumentum in castra importare iubet. Milites his verbis admonet: «Hostes adventare audio; speculatores nostri eos prope esse nuntiant. Vim hostium cavere debetis; hostes enim de collibus advolare solent et caedem militum perpetrare possunt».

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ VII

Ο Καίσαρας εξαιτίας της έλλειψης δημητριακών εγκαθιστά τις λεγεώνες (του) σε πολλά χειμερινά στρατόπεδα. Διατάζει τέσσερις από αυτές να ξεχειμωνιάσουν στη χώρα των Νερβίων και διατάζει τρεις να παραμείνουν στη χώρα των Βέλγων. Δίνει εντολή σ' όλους τους διοικητές των λεγεώνων να μεταφέρουν σιτάρι στο στρατόπεδό (τους). Συμβουλεύει τους στρατιώτες (του) με τα εξής λόγια: «Πληροφορούμαι ότι οι εχθροί πλησιάζουν· οι ανιχνευτές μας αναγγέλλουν ότι αυτοί είναι/βρίσκονται κοντά. Οφείλτε/Πρέπει να φυλάγεστε από τη δύναμη των εχθρών· γιατί οι εχθροί συνηθίζουν να (εξ)ορμούν από τους λόφους και μπορούν να κατασφάξουν τους στρατιώτες (μας).

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ VII

1. **propter inopiam**: εμπρόθετος προσδιορισμός του εξωτερικού αναγκαστικού αιτίου στο ρήμα conlocat.
2. **Ex quibus**: Η αντωνυμία quibus βρίσκεται μετά από ισχυρό σημείο στίξης και, εφόσον δεν υπάρχει άλλη κύρια πρόταση στην περίοδο, εισάγει κύρια πρόταση και ισοδυναμεί με τη δεικτική αντωνυμία: eis. Είναι εμπρόθετος προσδιορισμός του διηρημένου όλου. Ισοδύναμη έκφρασή του αποτελεί η γενική διαιρετική. Χρησιμοποιείται υποχρεωτικά ο εμπρόθετος τύπος όταν ακολουθεί άκλιτο αριθμητικό.
3. Η διαφορά σύνταξης ανάμεσα στα **iubeo-impero**:
iubeo + τελικό απαρέμφατο
impero + δοτική + τελικό απαρέμφατο.
4. **tribus**: η κλίση του απόλυτου αριθμητικού επιθέτου tres, tres, tria.
5. **castra**: ετερόσημο. Στον ενικό castrum -i = φρούριο, οχυρό, στον πληθυντικό castra -orum = στρατόπεδο.
6. **Vim**: ελλειπτικό ουσιαστικό.
7. **solent**: ημιαποθετικό ρήμα soleo, solitus sum, solitum, solēre 2.
8. **possunt**: ανώμαλο ρήμα. Στον ενεστώτα, παρατατικό και μέλλοντα κλίνεται όπως το sum. Όμως, όταν ο τύπος του sum ξεκινά από s, διπλασιάζει το s, ενώ, όταν ο τύπος του sum ξεκινά από e, προηγείται το t.

pos + s
pot + e

	Ενεστώτας	Παρατατικός
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	pos-sum pot-es pot-est pos-sumus pot-estis pos-sunt	pot-eram pot-eras pot-erat pot-eramus pot-eratis pot-erant

9. Εξετάζουμε στην ενότητα τα ισοσύλλαβα ουσιαστικά της γ' κλίσης:
collis: παρουσιάζει 2πλη αφαιρετική ενικού σε-e/-i. Αν και ισοσύλλαβο απαντά στο κείμενο ως αρσενικό. (Περισσότερα για τα ισοσύλλαβα στο *Ψηφιακό Βοήθημα, Γραμματική. Ουσιαστικά Γ' κλίσης*).

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

Caesar: ονομαστική ενικού, αρσενικό, γ' κλίση, του ουσιαστικού **Caesar - aris** = Καίσαρας → ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό.

propter: πρόθεση που συντάσσεται με αιτιατική = εξαιτίας, λόγω και εκφράζει το εξωτερικό αναγκαστικό αίτιο.

frumenti: γενική ενικού, ουδέτερο, β' κλίση, του ουσιαστικού **frumentum -i** = δημητριακά, σιτάρι → στον πληθυντικό **frumenta -orum** = τα γεννήματα (ετερόσημο).

inopiam: αιτιατική ενικού, θηλυκό, α' κλίση, του ουσιαστικού **inopia -ae (singulare tantum)**= έλλειψη → δεν σχηματίζει πληθυντικό αριθμό, γιατί αποτελεί αφηρημένη έννοια.

legiones: αιτιατική πληθυντικού, θηλυκό, γ' κλίση, του ουσιαστικού **legio -onis** = λεγεώνα (η κύρια μονάδα του ρωμαϊκού στρατού: 4.200-6.000 άνδρες).

in: πρόθεση που εδώ συντάσσεται με (τοπική) αφαιρετική = σε.

hibernis: αφαιρετική πληθυντικού, ουδέτερο, β' κλίση, του ουσιαστικού **hiberna -orum (plurale tantum)**= χειμερινό στρατόπεδο → δεν σχηματίζει ενικό αριθμό.

multis: αφαιρετική πληθυντικού, ουδέτερο, β' κλίση, του επιθέτου **multi, -ae, -a** = πολλοί, πολλές, πολλά.

Το επίθετο σχηματίζει ανώμαλα παραθετικά μόνο στον πληθυντικό αριθμό: συγκριτικός βαθμός: **plures, plures, plur(i)a**, υπερθετικός βαθμός: **plurimi, plurimae, plurima**. Στον ενικό αριθμό παραθετικά σχηματίζει μόνο το ουδέτερο γένος: συγκριτικός βαθμός: **plus**, υπερθετικός βαθμός: **plurimum**.

conlocat: γ' ενικό, οριστική ενεστώτα ενεργητικής φωνής, του ρήματος **conloco, conlocavi, conlocatum, conlocāre 1** = εγκαθιστώ, και με αφομοίωση: **colloco, collocavi, collocatum, collocare 1**.

Ex: πρόθεση που συντάσσεται με (κυρίως) αφαιρετική = από.

quibus: αφαιρετική πληθυντικού, θηλυκό, της αναφορικής αντωνυμίας **qui, quae, quod** = ο οποίος, η οποία, το οποίο.

quattuor: απόλυτο αριθμητικό επίθετο, άκλιτο = τέσσερις, τέσσερις, τέσσερα.

in: πρόθεση που εδώ συντάσσεται με (τοπική) αφαιρετική = σε.

Nerviis: αφαιρετική πληθυντικού, αρσενικό, β' κλίση, του ουσιαστικού **Nervii -orum (plurale tantum)**= οι Νέρβιοι, η χώρα των Νερβίων → ως όνομα λαού ή έθνους δεν σχηματίζει ενικό αριθμό.

hiemare: απαρέμφατο ενεργητικού ενεστώτα, του ρήματος **hiemo, hiemavi, hiematum, hiemāre 1** = ξεχειμωνιάζω.

iubet: γ' ενικό, οριστική ενεστώτα ενεργητικής φωνής, του ρήματος **iubeo, iussi, iussum, iubēre 2** = διατάζω.

et: παρατακτικός συμπλεκτικός σύνδεσμος = και.

tribus: δοτική πληθυντικού, θηλυκό, γ' κλίση, του απόλυτου αριθμητικού επιθέτου **tres, tres, tria** = τρεις, τρεις, τρία → διαθέτει μόνο πληθυντικό αριθμό και δεν σχηματίζει κλητική (όπως όλα τα αριθμητικά).

	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
Ον.	tres	tres	tria
Γεν.	trium	trium	trium
Δοτ.	tribus	tribus	tribus
Αιτ.	tres	tres	tria
Κλ.	—	—	—
Αφ.	tribus	tribus	tribus

imperat: γ' ενικό, οριστική ενεστώτα ενεργητικής φωνής, του ρήματος **impero, imperavi, imperatum, imperāre 1** = διατάζω.

in: πρόθεση που εδώ συντάσσεται με (τοπική) αφαιρετική = σε.

Belgis: αφαιρετική πληθυντικού, αρσενικό, α' κλίση, του ουσιαστικού **Belgae -arum (plurale tantum)** = οι Βέλγοι, η χώρα των Βέλγων → ως όνομα λαού ή έθνους δεν σχηματίζει ενικό αριθμό.

remanere: απαρέμφατο ενεργητικού ενεστώτα, του ρήματος **remaneo, remansi, —, remanēre 2** = παραμένω.

Legatos: αιτιατική πληθυντικού, αρσενικό, β' κλίση, του ουσιαστικού **legatus -i** = ο διοικητής της λεγεώνας.

omnes: αιτιατική πληθυντικού, αρσενικό, γ' κλίση, του επιθέτου **omnis, omnis, omne** = όλος, όλη, όλο → ως απόλυτη έννοια δεν σχηματίζει παραθετικά. -

frumentum: αιτιατική ενικού, ουδέτερο, β' κλίση, του ουσιαστικού **frumentum -i** = δημητριακά, σιτάρι → στον πληθυντικό **frumenta -orum** = τα γεννήματα (ετερόσημο).

in: πρόθεση που εδώ συντάσσεται με αιτιατική = προς, σε. **A**

castra: αιτιατική πληθυντικού, ουδέτερο, β' κλίση, του ουσιαστικού **castra -orum** = στρατόπεδο → στον ενικό **castrum -i** = φρούριο, οχυρό (ετερόσημο).

importare: απαρέμφατο ενεργητικού ενεστώτα, του ρήματος **importo**, **importavi**, **importatum**, **importāre 1** = εισάγω, φέρνω μέσα.

Milites: αιτιατική πληθυντικού, αρσενικό, γ' κλίση, του ουσιαστικού **miles -itis** = στρατιώτης.

his: αφαιρετική πληθυντικού, ουδέτερο, της δεικτικής αντωνυμίας **hic**, **haec**, **hoc** = αυτός, -ή, -ό.

verbis: αφαιρετική πληθυντικού, ουδέτερο, β' κλίση, του ουσιαστικού **verbum -i** = λόγος.

admonet: γ' ενικό, οριστική ενεστώτα ενεργητικής φωνής, του ρήματος **admoneo**, **admonui**, **admonitum**, **admonēre 2** = συμβουλεύω.

hostes: αιτιατική πληθυντικού, αρσενικό ή θηλυκό (εδώ αρσενικό), γ' κλίση, του ισοσύλλαβου ουσιαστικού **hostis -is** = εχθρός.

adventare: απαρέμφατο ενεργητικού ενεστώτα, του ρήματος **advento**, **adventavi**, **adventatum**, **adventāre 1** = πλησιάζω.

audio: α' ενικό, οριστική ενεστώτα, ενεργητικής φωνής, του ρήματος **audio**, **audi(v)i**, **auditum**, **audire 4** = ακούω, πληροφορούμαι.

speculatores: ονομαστική πληθυντικού, αρσενικό, γ' κλίση, του ουσιαστικού **speculator -oris** = ανιχνευτής, κατάσκοπος.

nostri: ονομαστική πληθυντικού, α' πρόσωπο (για πολλούς κτήτορες), αρσενικό, της κτητικής αντωνυμίας **noster**, **nostra**, **nostrum** = δικός μας, -ή μας, -ό μας.

eos: αιτιατική πληθυντικού, αρσενικό, της δεικτικής-επαναληπτικής, αντωνυμίας **is**, **ea**, **id** = αυτός, -ή, -ό.

prope: τοπικό επίρρημα = κοντά → Παραθετικά: **propius**, **proxime**.

esse: απαρέμφατο ενεστώτα του βοηθητικού ρήματος **sum**, **fui**, **—**, **esse** = είμαι, υπάρχω.

nuntiant: γ' πληθυντικό, οριστική ενεστώτα, ενεργητικής φωνής, του ρήματος **nuntio**, **nuntiani**, **nuntiatum**, **nuntiāre 1** = αναγγέλλω.

Vim: αιτιατική ενικού, θηλυκό, γ' κλίση, του ελλειπτικού ουσιαστικού **vis** = δύναμη → **Κλίση:**

Ον.	vis	vires
Γεν.	-	virium

Δοτ.	-	viribus
Αιτ.	vim	vires/-is
Κλ.	-	vires
Αφ.	vi	viribus

hostium: γενική πληθυντικού, αρσενικό ή θηλυκό (εδώ αρσενικό), γ' κλίση, του ισοσύλλαβου ουσιαστικού **hostis -is** = εχθρός.

cavere: απαρέμφατο ενεργητικού ενεστώτα, του ρήματος **caveo, cavi, cautum, cavēre 2** = προσέχω, φυλάγομαι.

debetis: β' πληθυντικό, οριστική ενεστώτα, ενεργητικής φωνής, του ρήματος **debeo, debui, debitum, debēre 2** = οφείλω, πρέπει.

hostes: ονομαστική πληθυντικού, αρσενικό ή θηλυκό (εδώ αρσενικό), γ' κλίση, του ισοσύλλαβου ουσιαστικού **hostis -is** = εχθρός.

enim: παρατακτικός διασαφητικός και αιτιολογικός σύνδεσμος. Έχει ανάλογη χρήση με τον σύνδεσμο γὰρ της αρχαίας ελληνικής = γιατί.

de: πρόθεση που συντάσσεται με (κυρίως) αφαιρετική = από.

collibus: αφαιρετική πληθυντικού, αρσενικό, γ' κλίση, του ισοσύλλαβου ουσιαστικού **collis -is** = λόφος.

advolare: απαρέμφατο ενεργητικού ενεστώτα, του ρήματος **advolo, advolavi, advolatum, advolāre 1** = (εξ)ορμώ.

solent: γ' πληθυντικό, οριστική ενεστώτα, του ρήματος **soleo, solitus sum, solitum, solēre 2** ημιαποθετικό = συνηθίζω.

caedem: αιτιατική ενικού, θηλυκό, γ' κλίση, του ισοσύλλαβου ουσιαστικού **caedes -is** = σφαγή.

militum: γενική πληθυντικού, αρσενικό, γ' κλίση, του ουσιαστικού **miles -itis** = στρατιώτης.

perpetrare: απαρέμφατο ενεργητικού ενεστώτα, του ρήματος **perpetro, perpetravi, perpetratum, perpetrāre 1** = διαπράττω, κάνω.

Η έκφραση **caedem perpetro** = κατασφάζω.

possunt: γ' πληθυντικό, οριστική ενεστώτα, του ανώμαλου ρήματος **possum, potui, —, posse** = μπορώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΤΑΞΙΝΟΜΗΜΕΝΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Α΄ κλίση

inopia -ae: θηλυκό → δεν έχει πληθυντικό
Belgae -arum: αρσενικό → δεν έχει ενικό

Β΄ κλίση

frumentum -i: ουδέτερο → ετερόσημο (frumentum -i = δημητριακά, στάρι, frumenta -orum = τα γεννήματα)
hiberna -orum: ουδέτερο → δεν έχει ενικό
Nervii -orum: αρσενικό → δεν έχει ενικό
legatus -i: αρσενικό
castra -orum: ουδέτερο → ετερόσημο (castrum -i = φρούριο, οχυρό, castra -orum = στρατόπεδο)
verbum -i: ουδέτερο

Γ΄ κλίση

Caesar -aris: αρσενικό → δεν έχει πληθυντικό
legio -onis: θηλυκό
miles -itis: αρσενικό
hostis -is: αρσενικό + θηλυκό (εδώ αρσενικό)
speculator -oris: αρσενικό
vis: θηλυκό → ελλειπτικό στην κλίση
collis -is: αρσενικό (αφαιρετική ενικού -e/-i, γενική πληθυντικού -ium)
caedes -is: θηλυκό

ΕΠΙΘΕΤΑ

Β΄ κλίση

multi, -ae, -a (εύχρηστο στον πληθυντικό) → Παραθετικά: plures, -es, -(i)a, plurimi, -ae, -a

Γ΄ κλίση

omnis, -is, -e → δεν σχηματίζει παραθετικά

ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ

qui, quae, quod (αναφορική)
hic, haec, hoc (δεικτική)
noster, nostra, nostrum (κτητική, α΄ προσώπου, για πολλούς κτήτορες)
is, ea, id (δεικτική, εδώ επαναληπτική)

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ

quattuor: απόλυτο αριθμητικό επίθετο (άκλιτο)
tres, tres, tria (απόλυτο αριθμητικό επίθετο) → κλίνεται σαν γ΄ κλιτο επίθετο χωρίς κλητική

ΡΗΜΑΤΑ

1η Συζυγία

conloco, conlocavi, conlocatum, conlocāre (colloco, collocavi, collocatum, collocare)
hiemo, hiemavi, hiematum, hiemāre
impero, imperavi, imperatum, imperāre
importo, importavi, importatum, importāre
advento, adventavi, adventatum, adventāre
nuntio, nuntiavi, nuntiatum, nuntiāre
advolo, advolavi, advolatum, advolāre
perpetro, perpetravi, perpetratum, perpetrāre

2η Συζυγία

iubeo, iussi, iussum, iubēre
remaneo, remansi, —, remanēre
admoneo, admonui, admonitum, admonēre
caveo, cavi, cautum, cavēre

debeo, debui, debitum, debēre
soleo, solitus sum, solitum, solēre (ημιαποθετικό)

4η Συζυγία

audio, audivi, auditum, audīre

ΒΟΗΘΗΤΙΚΑ ΡΗΜΑΤΑ

sum, fui, —, esse

ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ

possum, potui, —, posse

ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

prope → Παραθετικά: propius, proxime

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

propter (+ αιτιατική)
in (+ (τοπική) αφαιρετική/αιτιατική)
ex (+ (κυρίως) αφαιρετική)
de + (κυρίως) αφαιρετική

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

et (παρατακτικός συμπλεκτικός)
enim (παρατακτικός διασαφητικός και αιτιολογικός)

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Caesar propter frumenti inopiam legiones in hibernis multis conlocat: κύρια πρόταση κρίσης που εκφέρεται με οριστική (conlocat: οριστική ενεστώτα) και δηλώνει το πραγματικό γεγονός.

conlocat: ρήμα.

Caesar: υποκείμενο στο conlocat.

legiones: αντικείμενο στο conlocat.

in hibernis: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει στάση σε τόπο στο conlocat.

multis: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο hibernis.

propter inopiam: εμπρόθετος προσδιορισμός του εξωτερικού αναγκαστικού αιτίου στο conlocat.

frumenti: γενική αντικειμενική στο inopiam.

Ex quibus quattuor in Nervii hiemare iubet: κύρια πρόταση κρίσης που εκφέρεται με οριστική (iubet: οριστική ενεστώτα) και δηλώνει το πραγματικό γεγονός.

(Σημείωση: Η αντωνυμία quibus βρίσκεται μετά από ισχυρό σημείο στίξης και, εφόσον δεν υπάρχει άλλη κύρια πρόταση στην περίοδο, εισάγει κύρια πρόταση και ισοδυναμεί με τη δεικτική αντωνυμία : eis).

iubet: ρήμα.

(Caesar): εννοούμενο υποκείμενο στο iubet.

quattuor: ουσιαστικοποιημένο επίθετο ως υποκείμενο του απαρεμφάτου hiemare (ετεροπροσωπία). **Μπορούμε και να εννοήσουμε ως Y legiones και το αριθμητικό ως επιθετικό προσδιορισμό.** (δεκτή θεωρούμε και την άποψη: quattuor και άμεσο αντικείμενο στο iubet-δίπτωτο ρήμα)¹

hiemare: αντικείμενο στο iubet, τελικό απαρέμφατο.

Ex quibus: εμπρόθετος προσδιορισμός του διηρημένου όλου στο quattuor.

in Nervii: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός που δηλώνει στάση σε τόπο στο hiemare.

tribus imperat in Belgis remanere: κύρια πρόταση κρίσης που εκφέρεται με οριστική (imperat: οριστική ενεστώτα) και δηλώνει το πραγματικό γεγονός. (Σημείωση: συνδέεται παρατακτικά με την προηγούμενη με τον συμπλεκτικό σύνδεσμο et).

imperat: ρήμα.

(Caesar): εννοούμενο υποκείμενο στο imperat.

tribus: έμμεσο αντικείμενο στο imperat (ενν. legionibus).

remanere: άμεσο αντικείμενο στο imperat, τελικό απαρέμφατο.

(tres): εννοούμενο υποκείμενο του απαρεμφάτου remanere (ετεροπροσωπία), ή εννοούμε

¹ Σύμφωνα με το λεξικό του Κουμανούδη.

τη λέξη *legiones*.

in Belgis: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει στάση σε τόπο στο *remanere*.

Legatos omnes frumentum in castra importare iubet: κύρια πρόταση κρίσης που εκφέρεται με οριστική (*iubet*: οριστική ενεστώτα) και δηλώνει το πραγματικό γεγονός.

iubet: ρήμα.

(**Caesar**): εννοούμενο υποκείμενο στο *iubet*.

Legatos: υποκείμενο του απαρεμφάτου *importare* (ετεροπροσωπία). [Δεκτή θεωρούμε και την άποψη: *Legatos* και άμεσο αντικείμενο στο *iubet*-δίπτωτο ρήμα]².

omnes: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο *legatos*.

importare: αντικείμενο στο *iubet*, τελικό απαρέμφατο.

frumentum: αντικείμενο στο *importare*.

in castra: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει κίνηση σε τόπο στο *importare*.

Milites his verbis admonet: κύρια πρόταση κρίσης που εκφέρεται με οριστική (*admonet*: οριστική ενεστώτα) και δηλώνει το πραγματικό.

admonet: ρήμα

(**Caesar**): εννοούμενο υποκείμενο στο *admonet*.

Milites: αντικείμενο στο *admonet*.

verbis: απλή αφαιρετική (οργανική) του τρόπου στο *admonet*.

his: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο *verbis*.

hostes adventare audio: κύρια πρόταση κρίσης που εκφέρεται με οριστική (*audio*: οριστική ενεστώτα) και δηλώνει το πραγματικό γεγονός.

audio: ρήμα.

(**ego**): εννοούμενο υποκείμενο στο *audio*.

adventare: αντικείμενο στο *audio*, ειδικό απαρέμφατο.

hostes: υποκείμενο στο απαρέμφατο *adventare* (ετεροπροσωπία).

speculatores nostri eos prope esse nuntiant: κύρια πρόταση κρίσης που εκφέρεται με οριστική (*nuntiant*: οριστική ενεστώτα) και δηλώνει το πραγματικό γεγονός.

nuntiant: ρήμα

speculatores: υποκείμενο στο *nuntiant*.

² Σύμφωνα με το λεξικό του Κουμανούδη

nostri: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο *speculatores*.
esse: αντικείμενο στο *nuntiant*, ειδικό απαρέμφατο.
eos: υποκείμενο στο απαρέμφατο *esse* (ετεροπροσωπία).
prope: επιρρηματικός προσδιορισμός του τόπου στο *esse*.

Vim hostium cavere debetis: κύρια πρόταση κρίσης που εκφέρεται με οριστική (*debetis*: οριστική ενεστώτα) και δηλώνει το πραγματικό γεγονός.

debetis: ρήμα
(vos): εννοούμενο υποκείμενο στο *debetis* και στο απαρέμφατο *cavere* (ταυτοπροσωπία).
cavere: αντικείμενο στο *debetis*, τελικό απαρέμφατο.
Vim: αντικείμενο στο *cavere*.
hostium: γενική κτητική ή υποκειμενική στο *vim*.

hostes enim de collibus advolare solent: κύρια πρόταση κρίσης που εκφέρεται με οριστική (*solent*: οριστική ενεστώτα) και δηλώνει το πραγματικό γεγονός.

solent: ρήμα.
hostes: υποκείμενο στο *solent* και στο απαρέμφατο *advolare* (ταυτοπροσωπία).
advolare: αντικείμενο στο *solent*, τελικό απαρέμφατο.
de collibus: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει κίνηση από τόπο στο *advolare*.

caedem militum perpetrare possunt: κύρια πρόταση κρίσης που εκφέρεται με οριστική (*possunt*: οριστική ενεστώτα) και δηλώνει το πραγματικό γεγονός. (Σημείωση: συνδέεται παρατακτικά με την προηγούμενη με τον συμπλεκτικό σύνδεσμο *et*).

possunt: ρήμα.
(hostes): εννοούμενο υποκείμενο στο *possunt* και στο απαρέμφατο *perpetrare* (ταυτοπροσωπία).
perpetrare: αντικείμενο στο *possunt*, τελικό απαρέμφατο.
caedem: αντικείμενο στο *perpetrare*.
militum: γενική αντικειμενική στο *caedem*.